

PROCEDURA TRANSPOZYCJI AKTÓW PRAWNYCH UNII EUROPEJSKIEJ, W TYM WYKONYWANIA ZOBOWIĄZAŃ LEGISLACYJNYCH WYNIKAJĄCYCH Z ORZECZEŃ TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ I POSTĘPOWAŃ KOMISJI EUROPEJSKIEJ PROWADZONYCH NA PODSTAWIE ART. 258 TFUE LUB ART. 260 TFUE – INFORMACJE WSTĘPNE

Zapewnienie przez państwa członkowskie Unii Europejskiej prawidłowego i pełnego wdrożenia aktów prawnych Unii Europejskiej do krajowych porządków prawnych powinno być priorytetem każdego państwa członkowskiego. Podkreślane jest to przez Komisję Europejską (KE) w wydawanych przez nią dokumentach, między innymi w *Zaleceniu z dnia 12 lipca 2004 r. w sprawie transpozycji dyrektyw dotyczących rynku wewnętrznego do prawa krajowego*¹, czy w *Zaleceniu Komisji z dnia 29 czerwca 2009 r. w sprawie środków na rzecz poprawy funkcjonowania jednolitego rynku*². W dokumentach tych przedstawione zostały wytyczne dla państw członkowskich, zgodnie z którymi powinny one ustanowić lub zmodyfikować krajowe procedury transpozycji dyrektyw. W październiku 2007 r. opublikowany został *Komunikat Komisji Skuteczna Europa – stosowanie prawa wspólnotowego* zawierający propozycje działań Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Rady Unii Europejskiej i państw członkowskich mających na celu poprawę stosowania prawa wspólnotowego. Jednym z założeń tego dokumentu jest zapewnienie obywatelom i przedsiębiorcom szerszego dostępu (w szczególności za pośrednictwem Internetu) do istniejących narzędzi służących przekazywaniu informacji o transpozycji prawa UE.

Komisja Europejska na bieżąco monitoruje państwa członkowskie pod kątem zaległości w transponowaniu dyrektyw oraz jakości i kompletności dokonanej transpozycji. Wśród narzędzi, którymi dysponuje, znajdują się między innymi:

- baza *Scoreboard* – służąca do monitorowania stanu transpozycji dyrektyw rynku wewnętrznego;
- Baza Notyfikacji Krajowych Środków Wykonawczych – w której państwa członkowskie notyfikują akty prawa krajowego transponujące daną dyrektywę;
- Program EU Pilot – znajdujący się w fazie testowej pilotażowy projekt Unii Europejskiej, który, dzięki metodzie współpracy o bardziej nieformalnym charakterze pomiędzy Komisją Europejską a państwami członkowskimi, ma na celu przyspieszenie odpowiedzi na zapytania i skargi dotyczące właściwej interpretacji i właściwego wdrożenia prawa Unii Europejskiej;
- Baza Naruszeń Komisji Europejskiej – umożliwiająca państwom członkowskim przekazywanie Komisji Europejskiej w trybie on-line odpowiedzi na przedstawione zarzuty w ramach prowadzonych przez KE postępowań na podstawie art. 258 i 260 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

W przypadku wykrycia braków, opóźnień lub naruszeń w implementacji prawa Unii Europejskiej (prawa UE), Komisja Europejska korzysta z uprawnień przyznanych jej przez traktaty wszczynając przeciw państwom członkowskim postępowania w trybie art. 258 albo art. 260 TFUE.

Realizując zalecenia Komisji Europejskiej Komitet Europejski Rady Ministrów na

¹ Dz.Urz. UE L 98 z 16.04.2005, str. 47.

² Dz.Urz. UE L 176 z 07.07.2009, str. 17

posiedzeniu w dniu 11 października 2005 r. przyjął *Procedurę transpozycji wspólnotowych aktów prawnych do krajowego porządku prawnego (Procedura)*, i wskazał jednocześnie na konieczność dokonywania aktualizacji w oparciu o uwagi i propozycje zgłoszone podczas jej stosowania. Na podstawie zgłoszonych przez ministerstwa i urzędy centralne uwag KERM w dniu 27 kwietnia 2007 r. przyjął pierwszą modyfikację *Procedury*.

Dnia 1 lipca 2009 r. uruchomiony został Elektroniczny System Transpozycji Prawa Europejskiego e-step stanowiący informatyczne narzędzie realizacji *Procedury*. System stworzono na podstawie *Procedury* z wykorzystaniem dotychczasowych doświadczeń oraz zgłoszonych uwag i propozycji. Celem wprowadzenia systemu e-step było usprawnienie wymiany informacji, dostępu do niej i jej obiegu oraz stworzenie narzędzia do śledzenia postępu prac legislacyjnych w zakresie transpozycji. Pozwala on w każdej chwili, każdemu użytkownikowi na dostęp do aktualnych informacji na temat stanu i miejsca wdrożenia konkretnych aktów prawnych UE.

Elektroniczny System Transpozycji Prawa Europejskiego e-step jest narzędziem służącym do koordynacji działań administracji rządowej związanych z transpozycją prawa UE do prawa polskiego, a zarazem źródłem informacji o aktach prawa Unii Europejskiej oraz sposobie i stanie ich wdrożenia do polskiego porządku prawnego.

Podstawą funkcjonowania systemu e-step jest *Procedura*. Kolejne jej fazy wymagają podjęcia aktywności bądź Krajowego Koordynatora Transpozycji Dyrektyw (KKTD)³, bądź ministerstw i urzędów centralnych, które są odzwierciedlane w systemie, poprzez wprowadzani i aktualizację stosownych danych w nim zawartych. Realizacja *Procedury* odbywa się prawie wyłącznie przy wykorzystaniu elektronicznego obiegu dokumentów.

Adresatów systemu e-step można podzielić na dwie grupy:

1) administracja rządowa

System e-step zapewnia administracji rządowej sprawną wymianę informacji o nowych zobowiązaniach legislacyjnych, sposobie i terminach wdrażania prawa Unii Europejskiej do prawa polskiego, a także stały i precyzyjny monitoring tego procesu. System e-step pozwala na gromadzenie w jednym miejscu danych dotyczących wdrożenia aktu prawnego Unii Europejskiej od momentu jego publikacji w Dzienniku Urzędowym UE do chwili publikacji aktu prawnego wdrażającego w Dzienniku Ustaw. Efektywne funkcjonowanie systemu jest możliwe pod warunkiem, że informacje zawarte w bazie są na bieżąco uzupełniane przez właściwe organy administracji rządowej.

2) obywatele.

Dane wprowadzane do systemu e-step w ramach *Procedury* stanowią podstawę dla przedstawianej okresowo Komitetowi do Spraw Europejskich (KSE) *Informacji nt stanu wdrożenia dyrektyw unijnych i zobowiązań legislacyjnych wynikających z orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz uwag Komisji Europejskiej przekazywanych w ramach postępowania w trybie art. 258 TFUE lub art. 260 TFUE*, a także informacji – w tym informacji o opóźnieniach – przekazywanych innym organom, w szczególności Prezesowi Rady Ministrów, Sejmowi i Senatowi RP (na podstawie ustawy o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej).

³ Ustanawiany zgodnie z brzmieniem pkt 34 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie usprawnienia procesu legislacyjnego (nr 2003/C 321/01).

**PROCEDURA TRANSPOZYCJI AKTÓW PRAWNYCH UNII EUROPEJSKIEJ,
W TYM WYKONYWANIA ZOBOWIĄZAŃ LEGISLACYJNYCH WYNIKAJĄCYCH
Z ORZECZEŃ TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
I POSTĘPOWAŃ KOMISJI EUROPEJSKIEJ
PROWADZONYCH NA PODSTAWIE ART. 258 TFUE LUB ART. 260 TFUE**

SPIS TREŚCI

I.	Procedura transpozycji aktów prawnych Unii Europejskiej	3
II.	Procedura wykonywania zobowiązań legislacyjnych wynikających z orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i postępowań Komisji Europejskiej prowadzonych na podstawie art. 258 TFUE lub art. 260 TFUE.....	6

Podstawę prawną dla niniejszej *Procedury* stanowią:

- 1) art. 3 ust. 1 pkt 1 lit. h ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Komitecie do Spraw Europejskich (Dz. U. Nr 161, poz. 1277), zgodnie z którym Rada Ministrów może upoważnić Komitet do rozpatrywania i rozstrzygania w zakresie dokumentów związanych z koordynacją wdrażania prawa Unii Europejskiej do polskiego systemu prawa,
- 2) § 12 ust. 1 Regulaminu Komitetu do Spraw Europejskich (M.P. Nr 9, poz. 80), zgodnie z którym Komitet może określać sposoby, tryby i terminy wykonywania prac mających na celu przygotowanie projektu dokumentu przewidzianego do rozpatrzenia i rozstrzygnięcia albo uzgodnienia przez Komitet oraz
- 3) § 1 uchwały nr 15 Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie upoważnienia Komitetu do Spraw Europejskich do rozpatrywania, rozstrzygania lub uzgadniania w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (M.P. Nr 6, poz. 53).

Proces legislacyjny mający na celu transpozycję aktów prawa UE jest prowadzony na podstawie postanowień *uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów*⁴ (Regulamin pracy RM). *Procedura* nie narusza ustanowionych w nim zasad. Odnosząc się do projektów krajowych aktów prawnych wdrażających akty prawne Unii Europejskiej (akt prawny wdrażający), *Procedura* wprowadza dodatkowe, nieprzewidziane w Regulaminie pracy RM elementy uzasadnione specyfiką tego procesu.

Procedura ma zastosowanie do podejmowanych przez ministerstwa i urzędy centralne (zwane dalej ministerstwami) działań mających na celu realizację zobowiązań wynikających z prawa UE.

Procedurę stosuje się zarówno w przypadkach, w których wdrożenie aktu prawnego Unii Europejskiej wymaga uchwalenia nowej ustawy lub zmiany ustawy już obowiązującej, jak również, gdy wymaga zmiany lub wydania aktów wykonawczych.

Aktami prawnymi UE, do których zastosowanie ma *Procedura*, są przede wszystkim dyrektywy, ale także: rozporządzenia, decyzje oraz umowy międzynarodowe zawierane przez UE samodzielnie albo wspólnie z państwami członkowskimi. Nie można jednak wykluczyć, że także w przypadku innych aktów prawnych UE może zaistnieć konieczność podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do ich transpozycji lub wykonania.

Tezy orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) zobowiązują do podjęcia działań legislacyjnych mających na celu uzupełnienie lub korektę wdrożonej już dyrektywy, rozporządzenia lub decyzji, czy też zapewnienie respektowania postanowień traktatów.

Mówiąc o tezach orzeczeń TSUE należy mieć także na uwadze tezy orzeczeń Sądu, Trybunału EFTA oraz Sądu do spraw Służby Publicznej.

Stosowane zamiennie terminy *wdrożenie* i *transpozycja* używane są również w przypadkach, w których zachodzi konieczność wydania aktów prawnych zapewniających wykonanie prawa UE, np. wprowadzenia sankcji krajowych za naruszenie przepisów stosowanego bezpośrednio rozporządzenia UE.

Narzędziem służącym do realizacji *Procedury* jest Elektroniczny System Transpozycji Prawa Europejskiego e-step.

Do *Procedury* dołączony jest załącznik, który wyjaśnia stosowane w *Procedurze* pojęcie *notyfikacja*.

⁴ M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.

I. Procedura transpozycji aktów prawnych Unii Europejskiej

1. KKTD na bieżąco monitoruje publikacje w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE) i w terminie 7 dni od publikacji wprowadza akty prawne UE do systemu e-step.
2. Jednocześnie z czynnościami, o których mowa w pkt 1, KKTD przypisuje do aktów prawnych UE ministerstwa wiodące, odpowiedzialne za transpozycję tych aktów, zwracając się do nich z prośbą o weryfikację przypisania.
3. W przypadku:
 - a) decyzji dotyczących ochrony konkurencji lub pomocy publicznej, wydanych w wyniku wszczęcia i prowadzenia przez Komisję Europejską (KE) postępowań w sprawach indywidualnych, nieskierowanych do Polski lub polskich podmiotów,
 - b) decyzji wydawanych przez instytucje Unii Europejskiej w sprawach personalnych,
 - c) innych decyzji, które nie są skierowane do Polski lub polskich podmiotów,
 - d) rozporządzeń, których tytuły opublikowano w Dz. Urz. UE zwykłą czcionką, odnoszących się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowujących ważność przez określony czas,
 - e) rozporządzeń wykonawczych dotyczących nałożenia tymczasowych i ostatecznych ceł antydumpingowych lub wyrównawczychKKTD przekazuje do wiadomości ministerstwa wiodącego informację o akcie prawnym UE nie później niż w terminie 30 dni od dnia jego publikacji.
4. KKTD wprowadza do systemu e-step następujące informacje dotyczące aktu prawnego UE:
 - a) tytuł oraz adres publikacyjny aktu prawnego UE oraz odsyłacz do tekstu aktu umieszczonego w systemie informacji prawnej UE Eur-lex,
 - b) termin transpozycji aktu prawnego UE, wynikający z jego treści,
 - c) ministerstwo wiodące wyznaczane na podstawie:
 - treści aktu prawnego UE,
 - odpowiedzialności za przygotowanie stanowiska Rządu dla Sejmu i Senatu odnoszącego się do projektu tego aktu,
 - udziału w posiedzeniach właściwej grupy roboczej Rady UE.
5. Ministerstwo wiodące w terminie 30 dni od wprowadzenia aktu prawnego UE do systemu e-step akceptuje albo odrzuca swoją właściwość. W przypadku odrzucenia właściwości podaje uzasadnienie i proponuje ministerstwo wiodące.
6. Ministerstwo wiodące wskazuje ministerstwo współpracujące, gdy nie jest wyłącznie właściwe do przyjęcia aktu prawnego wdrażającego. Ministerstwo współpracujące akceptuje albo odrzuca wskazanie w terminie 14 dni, uzasadniając swoją decyzję w razie odrzucenia właściwości.
7. Wątpliwości lub różnice zdań co do wskazania ministra właściwego lub współpracującego, jak i spory dotyczące konieczności, zakresu i harmonogramu transpozycji rozstrzyga KSE.
8. Ministerstwo wiodące w terminie 30 dni od akceptacji przypisania decyduje

o konieczności lub braku konieczności działań transpozycyjnych i informuje o tym KKTD.

9. W przypadku:

- a) aktu prawnego UE, który nie wymaga transpozycji, ministerstwo wiodące wprowadza do systemu e-step odpowiednią informację,
- b) aktu prawnego UE, który nie wymaga podjęcia działań legislacyjnych w związku z obowiązywaniem w prawie polskim odpowiednich przepisów, ministerstwo wiodące wprowadza do systemu e-step informację o zakończeniu prac nad transpozycją danego aktu prawnego UE, jednocześnie informując jakimi aktami prawnymi zapewnione zostało wdrożenie aktu prawnego UE. Zakończenie transpozycji dyrektywy następuje po notyfikacji krajowych aktów prawnych w Bazie Notyfikacji Krajowych Środków Wykonawczych (BNKŚW),
- c) aktu prawnego UE, który wymaga podjęcia działań legislacyjnych ministerstwo wiodące wprowadza do systemu e-step:
 - listę aktów prawnych wymagających nowelizacji lub informację o konieczności przyjęcia nowych aktów prawnych wdrażających,
 - harmonogram prac legislacyjnych, w którym wskazuje proponowane terminy przesłania projektu aktu prawnego wdrażającego do uzgodnień międzyresortowych oraz jego przyjęcia przez KSE i RM, uwzględniając postanowienia ustawy o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej,
 - określenie zakresu transpozycji przy pomocy tabeli zbieżności poprzez wskazanie, które jednostki redakcyjne aktu prawnego UE wymagają transpozycji.

10. Ministerstwo wiodące, w toku prac legislacyjnych, na bieżąco aktualizuje w systemie e-step dane dotyczące wdrażania aktu prawnego UE, w tym wprowadza kolejne wersje projektu aktu prawnego wdrażającego i informacje o:

- a) dacie przyjęcia projektu aktu prawnego wdrażającego przez KSE,
- b) dacie przyjęcia projektu aktu prawnego wdrażającego przez RM,
- c) dacie przekazania projektu aktu prawnego wdrażającego do Sejmu RP.

11. Ministerstwo wiodące może zmienić, za zgodą KKTD, terminy wskazane w harmonogramie pod warunkiem, że nie zostaną przekroczone:

- a) termin transpozycji wynikający z aktu prawnego UE,
- b) terminy wynikające z ustawy o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej,
- c) terminy wynikające z Planu pracy Rady Ministrów (Plan Pracy RM).

12. Ministerstwo wiodące/współpracujące opracowuje projekt aktu prawnego wdrażającego albo założenia do niego, zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie pracy RM.

13. Ministerstwo wiodące/współpracujące wprowadza do systemu e-step informację o konieczności dokonania notyfikacji⁵ i zapewnia jej dokonanie w terminach wynikających z przepisów prawa UE.
14. Akt prawny UE powinien być wdrażany w jednym projekcie. W przypadku projektu ustawy zawierającego delegacje do wydania aktów wykonawczych projekty tych aktów powinny być dołączone do projektu ustawy. Data wejścia w życie aktów wykonawczych nie może być późniejsza niż termin wdrożenia aktu prawnego UE.
15. Do dokumentacji przesyłanej do uzgodnień międzyresortowych, poza elementami wskazanymi w Regulaminie pracy RM, należy dołączyć:
 - a) informację określającą stopień wdrożenia aktu prawnego UE przewidziany w przesyłanym projekcie aktu prawnego wdrażającego oraz gdy transpozycja dokonywana jest więcej niż jednym aktem prawnym - zakres jego wdrożenia w innych aktach prawa krajowego,
 - b) tabelę zbieżności dla całego wdrażanego aktu prawnego UE.
16. Ministerstwo wiodące przekazuje projekt aktu prawnego wdrażającego pod obrady KSE i na bieżąco wprowadza informacje o realizacji kolejnych etapów procesu legislacyjnego, wynikających z Regulaminu pracy RM, do systemu e-step.
17. Po publikacji aktu prawnego wdrażającego w Dzienniku Ustaw lub innym organie promulgacyjnym ministerstwo wiodące umieszcza dane publikacyjne aktu w systemie e-step. W odniesieniu do transpozycji rozporządzeń, decyzji i umów międzynarodowych UE działanie to kończy proces transpozycji.
18. Ministerstwo wiodące odpowiada za notyfikację w BNKŚW wszystkich aktów prawnych wdrażających dany akt prawny UE. Notyfikacja dokonywana jest przez ministerstwo wiodące niezwłocznie po publikacji aktu prawnego wdrażającego dyrektywę. Notyfikacja danej dyrektywy jest zakończona dopiero po wpisaniu do BNKŚW wszystkich wdrażających ją aktów prawnych, w tym aktów wykonawczych, i zaznaczeniu opcji „transpozycja kompletna”.
19. Ministerstwo wiodące wprowadza do systemu e-step informację o kompletnej notyfikacji aktu lub aktów prawnych wdrażających daną dyrektywę w BNKŚW. Działanie to kończy proces transpozycji dyrektywy.
20. Na podstawie danych zawartych w systemie e-step KKTD przedstawia co miesiąc pod obrady KSE *Informację nt stanu wdrożenia dyrektyw unijnych i zobowiązań legislacyjnych wynikających z orzeczeń TSUE oraz uwag KE przekazywanych w ramach postępowania w trybie art. 258 TFUE lub art. 260 TFUE.*

⁵ Nie dotyczy notyfikacji w Bazie Notyfikacji Krajowych Środków Wykonawczych oraz notyfikacji dokonywanej przez Sekretarza Trybunału Sprawiedliwości UE.

II. Procedura wykonywania zobowiązań legislacyjnych wynikających z orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i postępowań Komisji Europejskiej prowadzonych na podstawie art. 258 TFUE lub art. 260 TFUE

Procedura ma zastosowanie do postępowań prowadzonych przez Komisję Europejską na podstawie art. 258 i 260 TFUE (naruszenia) oraz wyroków TSUE w sprawach skargowych (wyroki) i orzeczeń TSUE w sprawach prejudycjalnych (orzeczenia), które wymagają podjęcia działań legislacyjnych.

1. Ministerstwem właściwym w zakresie oceny konieczności podjęcia działań legislacyjnych jest ministerstwo, w którym opracowano odpowiedzi na zarzuty formalne lub uzasadnione opinie Komisji.
2. Właściwe ministerstwo ocenia konieczność podjęcia działań legislacyjnych na podstawie przekazanych za pośrednictwem KKTD wyroków i orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
3. Ministerstwo właściwe:
 - a) w terminie dwóch tygodni od wprowadzenia do Bazy Naruszeń Komisji Europejskiej odpowiedzi na zarzuty formalne albo na uzasadnioną opinię,
 - b) w terminie dwóch miesięcy od wydania wyroku/orzeczenia informuje KKTD, że konieczne jest podjęcie działań legislacyjnych.
4. KKTD, po uzyskaniu informacji o konieczności podjęcia działań legislacyjnych, niezwłocznie umieszcza informację o naruszeniu/wyroku/orzeczeniu w systemie e-step.
5. KKTD wprowadza do systemu e-step następujące informacje:
 - a) w przypadku naruszenia:
 - numer naruszenia nadany przez KE,
 - rodzaj naruszenia,
 - podstawę prawną (art. 258 TFUE albo art. 260 TFUE),
 - ministerstwo właściwe,
 - datę wpływu zarzutów formalnych do Stałego Przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej (SPRP);
 - b) w przypadku wyroku lub orzeczenia:
 - numer naruszenia, jeśli sprawa jest wynikiem skargi wniesionej przez KE,
 - sygnaturę sprawy,
 - podstawę prawną (art. 258 TFUE, art. 260 TFUE, art. 263 TFUE albo art. 267 TFUE),
 - ministerstwo właściwe,
 - strony postępowania.
6. Właściwe ministerstwo wprowadza do systemu e-step następujące dane:
 - a) listę aktów prawnych wymagających nowelizacji lub informację o konieczności

przyjęcia lub uchwalenia nowych aktów,

- b) harmonogram prac legislacyjnych, w którym proponuje termin przesłania do uzgodnień międzyresortowych oraz termin przyjęcia przez KSE i RM projektu aktu prawnego usuwającego naruszenie lub wykonującego wyrok/orzeczenie.

W przypadku gdy naruszenie usunięte zostanie poprzez przyjęcie aktu prawnego wdrażającego, nad którym trwają prace w trybie określonym w części I *Procedury*, harmonogram, o którym mowa w lit b powinien być spójny z harmonogramem, o którym mowa w części I pkt 9 lit. c *Procedury*.

7. Właściwe ministerstwo, w toku prac legislacyjnych, na bieżąco aktualizuje w systemie e-step dane dotyczące projektu aktu prawnego usuwającego naruszenie lub wykonującego wyrok/orzeczenie oraz wprowadza do systemu kolejne wersje projektu. W szczególności wprowadza do systemu e-step informacje o:
 - a) dacie przyjęcia projektu aktu prawnego przez KSE,
 - b) dacie przyjęcia projektu aktu prawnego przez RM,
 - c) dacie przekazania projektu aktu prawnego do Sejmu RP.
8. Właściwe ministerstwo może zmienić, za zgodą KKTD, terminy wskazane w harmonogramie pod warunkiem, że nie zostaną przekroczone:
 - a) termin usunięcia naruszenia, wynikający z odpowiedzi udzielonej przez Polskę Komisji Europejskiej lub z wyroku/orzeczenia,
 - b) terminy wynikające z Planu pracy RM.
9. Właściwe ministerstwo opracowuje projekt aktu prawnego usuwającego naruszenie lub wykonującego wyrok/orzeczenie albo załączenia do niego zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie pracy RM.
10. Ministerstwo właściwe wprowadza do systemu e-step informację o konieczności dokonania notyfikacji⁶ i zapewnia jej wykonanie w terminach wynikających z przepisów prawa UE.
11. Akt prawny usuwający naruszenie lub wykonujący wyrok/orzeczenie powinien być wdrażany w jednym projekcie. W przypadku projektu ustawy zawierającego delegacje do wydania aktów wykonawczych projekty tych aktów powinny być dołączone do projektu ustawy. Data wejścia w życie aktów wykonawczych nie może być późniejsza niż termin usunięcia naruszenia lub wykonania wyroku/orzeczenia, o ile został wskazany.
12. Właściwe ministerstwo przekazuje projekt aktu prawnego usuwającego naruszenie lub wykonującego wyrok/orzeczenie pod obrady KSE i na bieżąco wprowadza do systemu e-step informacje o realizacji kolejnych etapów procesu legislacyjnego, wynikających z Regulaminu pracy RM.
13. Po publikacji aktu prawnego usuwającego naruszenie lub wykonującego wyrok/orzeczenie w Dzienniku Ustaw lub innym organie promulgacyjnym właściwe ministerstwo umieszcza jego dane publikacyjne w systemie e-step. W odniesieniu do usunięcia naruszenia lub wykonania wyroku/orzeczenia dotyczącego wykonania rozporządzenia, decyzji, umowy międzynarodowej UE lub prawa pierwotnego UE działanie to kończy proces transpozycji.

⁶ Nie dotyczy notyfikacji w Bazie Notyfikacji Krajowych Środków Wykonawczych oraz notyfikacji dokonywanej przez Sekretarza Trybunału Sprawiedliwości UE.

14. Właściwe ministerstwo niezwłocznie po publikacji aktu prawnego usuwającego naruszenie lub wykonującego wyrok/orzeczenie dotyczącego transpozycji dyrektywy dokonuje jego notyfikacji w BNKŚW.
15. KKTD przedstawia co miesiąc pod obrady KSE *Informację nt. stanu wdrożenia dyrektyw unijnych i zobowiązań legislacyjnych wynikających z orzeczeń TSUE oraz uwag KE przekazywanych w ramach postępowania w trybie art. 258 TFUE lub art. 260 TFUE.*

Zaleca się, aby ministerstwo właściwe przekazywało służbom KE (do wiadomości KKTD) informacje o postępach w pracach legislacyjnych zmierzających do uwzględnienia zarzutów Komisji Europejskiej albo usunięcia niezgodności z prawem UE stwierdzonych w postępowaniu przed TSUE, którego stroną była Polska.

Jeżeli usunięcie naruszenia lub wykonanie wyroku/orzeczenia wiąże się z koniecznością podjęcia działań legislacyjnych mających na celu wdrożenie aktu prawnego UE, zastosowanie ma zarówno część I, jak i część II *Procedury*.⁷ W takich przypadkach właściwe ministerstwa powinny równolegle wprowadzać do systemu e-step odnoszące się do tego samego aktu wdrażającego informacje dotyczące wdrożenia aktu prawnego oraz usunięcia naruszenia albo wykonania wyroku/orzeczenia.

⁷ Przykładowo, gdy właściwe ministerstwo zgodnie z częścią I *Procedury* podjęło działania mające na celu transpozycję dyrektywy, jednak w związku z upływem terminu transpozycji KE wszczęła postępowanie na podstawie art. 258 TFUE, co spowodowało konieczność podjęcia działań w ramach części II *Procedury*.

ZAŁĄCZNIK DO DOKUMENTU
PROCEDURA TRANSPOZYCJI AKTÓW PRAWNYCH UNII EUROPEJSKIEJ,
W TYM WYKONYWANIA ZOBOWIĄZAŃ LEGISLACYJNYCH WYNIKAJĄCYCH
Z ORZECZEŃ TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
I POSTĘPOWAŃ KOMISJI EUROPEJSKIEJ
PROWADZONYCH NA PODSTAWIE ART. 258 TFUE LUB ART. 260 TFUE

W Procedurze transpozycji aktów prawnych Unii Europejskiej, w tym wykonywania zobowiązań legislacyjnych wynikających z orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i postępowań Komisji Europejskiej prowadzonych na podstawie art. 258 TFUE lub art. 260 TFUE termin notyfikacja pojawia się jako:

1. Element mogący inicjować proces transpozycji unijnego aktu prawnego.

Należy tu wskazać notyfikację w ramach procedur TSUE rozumianą jako informowanie państw członkowskich o orzeczeniach wydanych przez Trybunał Sprawiedliwości, Sąd oraz Trybunał EFTA (zwana dalej „**notyfikacją w ramach TSUE**”).

2. Element wpływający na przebieg procesu transpozycji unijnego aktu prawnego.

W granicach tego rozróżnienia za notyfikację determinującą kalendarz prac legislacyjnych nad projektem/projektami krajowych aktów prawnych wdrażających akty prawa unijnego należy uznać następujące działania:

- a) uregulowane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) – zwane dalej „**notyfikacją techniczną**”

Zgodnie z § 8 ust. 3 ww. rozporządzenia notyfikacji technicznej dokonuje się w terminie umożliwiającym uwzględnienie uwag i wprowadzenie zmian. Oznacza to, że notyfikacja jest ostatnim etapem prac nad projektem przed jego ostatecznym przyjęciem. System notyfikacji technicznej obejmuje akty prawne różnego typu wydawane przez różne organy. Zgodnie z dyrektywą 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, str. 37, z późn. zm.) obowiązkiem państwa członkowskiego jest notyfikowanie Komisji Europejskiej projektów aktów prawnych zawierających przepisy techniczne (normy, specyfikacje techniczne oraz tzw. inne wymagania). Co do zasady, państwa notyfikujące zobowiązane są do bezwzględnego wstrzymania procedury legislacyjnej na okres minimum 3 miesięcy.⁸ W tym czasie Komisja Europejska i państwa członkowskie mogą wyrazić opinię,

⁸ Termin ten może ulec przedłużeniu o kolejne trzy miesiące w odniesieniu do notyfikacji dotyczącej towarów oraz o jeden miesiąc w odniesieniu do przepisów w sprawie usług społeczeństwa informacyjnego. W odniesieniu do porozumień dobrowolnych termin ten wynosi cztery miesiące. Ponadto okres obowiązkowego wstrzymania procedury legislacyjnej ulega dalszemu wydłużeniu, jeśli w przeciągu podstawowego terminu trzech miesięcy Komisja Europejska poinformuje o zamiarze skorzystania z prawa inicjatywy prawodawczej (z wyłączeniem przepisów dotyczących usług), o przedstawieniu Radzie projektu aktu prawnego - w sprawach objętych zakresem notyfikowanego projektu - lub w przypadku gdy Rada przyjmie wspólne stanowisko w sprawach objętych zakresem notyfikowanego projektu.

czy projektowane przepisy wprowadzają nieuzasadnione ograniczenia swobody zakładania przedsiębiorstw, swobody świadczenia usług lub przepływu towarów.

Zgodnie z orzeczeniami Trybunału w sprawach C-194/94 *CIA* oraz C-443/98 *Unilever* naruszenie obowiązku notyfikacji (zarówno nieprzekazanie projektu do notyfikacji, jak i przyjęcie projektu w trakcie trwania procedury notyfikacyjnej w Komisji) powoduje bezskuteczność przepisów, do których obowiązek ten ma zastosowanie, co oznacza, że nie można się na nie powoływać w stosunku do jednostek oraz, że jednostki mogą się powoływać na fakt naruszenia przez państwo zobowiązań związanych z procedurą notyfikacyjną przed sądem krajowym, na którym ciąży obowiązek odmowy zastosowania spornego przepisu krajowego.

- b) dotyczące pomocy państwa w zakresie zgodnym z rozporządzeniem Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz. Urz. WE L 83 z 27.03.1999, str. 1, z późn. zm.) – zwana dalej „**notyfikacją pomocy państwa**”

Państwo członkowskie notyfikuje Komisji Europejskiej w odpowiednim czasie wszelkie plany przyznania nowej pomocy (notyfikacja pomocy państwa). Zgodnie z art. 3 ww. rozporządzenia pomoc podlegająca obowiązkowi zgłoszenia na mocy art. 2 ust. 1 nie może zostać zrealizowana do czasu podjęcia przez Komisję decyzji zezwalającej na tę pomoc lub do czasu bezskutecznego upływu terminu (dwa miesiące od otrzymania kompletnego zgłoszenia) na podjęcie decyzji przez Komisję. W przypadku niedopełnienia przez państwo członkowskie obowiązku notyfikacji pomocy państwa Komisja może, po umożliwieniu zainteresowanemu państwu członkowskiemu przedstawienia uwag, podjąć decyzję nakazującą państwu członkowskiemu zawieszenie wszelkiej pomocy przyznanej bezprawnie do momentu podjęcia decyzji w sprawie zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem albo podjąć decyzję nakazującą państwu członkowskiemu tymczasową windykację jakiegokolwiek pomocy przyznanej bezprawnie do momentu podjęcia przez Komisję decyzji o zgodności takiej pomocy ze wspólnym rynkiem.

- c) dotyczące konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym krajowego aktu prawnego w zakresie określonym w decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42) – zwana dalej „**notyfikacją EBC**”

Zgodnie z art. 2 decyzji Rady 98/415/WE państwa członkowskie zasięgają opinii EBC w sprawie każdego projektu przepisu prawnego w dziedzinach podlegających jego kompetencji, zgodnie z TFUE. W szczególności dotyczących:

- spraw walutowych,
- środków płatności,
- krajowych banków centralnych,
- gromadzenia, tworzenia i upowszechniania systemów walutowych, finansowych, bankowych, płatności oraz statystyk bilansów płatniczych,
- systemów płatności i rozliczeń,
- zasad mających zastosowanie do instytucji finansowych, w zakresie, w jakim wywierają istotny wpływ na stabilność instytucji finansowych i rynków.

Ponadto państwa członkowskie, inne niż te, które przyjęły wspólną walutę, zasięgają opinii EBC w sprawie każdego projektu przepisu prawnego w sprawie instrumentów polityki pieniężnej. Zgodnie z art. 4 ww. decyzji państwo członkowskie zapewni, że EBC będzie proszony o konsultacje na odpowiednim etapie pozwalającym rozważenie opinii EBC przed podjęciem merytorycznych decyzji oraz że opinia otrzymana z EBC zostanie przekazana do wiadomości Parlamentu, jeżeli projekt przepisu prawnego został opracowany przez stronę rządową.⁹

Władze państw członkowskich, przygotowując przepisy prawne, mogą wyznaczyć EBC limit czasu na przedstawienie opinii, który nie może być krótszy niż miesiąc od dnia zawiadomienia Prezesa EBC. Brak opinii EBC w przewidzianym terminie nie stanowi przeszkody w podjęciu dalszych prac legislacyjnych.

d) wynikające z art. 114 ust. 4 lub 5 TFUE – zwana dalej „notyfikacją z art. 114 TFUE”

- 1) Jeśli po przyjęciu przez Parlament Europejski i Radę, Radę lub Komisję środka harmonizującego państwo członkowskie uzna za niezbędne utrzymanie w mocy przepisów krajowych uzasadnionych ważnymi względami, o których mowa w art. 36 TFUE, względami ochrony środowiska naturalnego lub środowiska pracy, notyfikuje je Komisji oraz podaje powody ich utrzymania.
- 2) Jeśli po przyjęciu przez Parlament Europejski i Radę, Radę lub Komisję środka harmonizującego państwo członkowskie uzna za niezbędne wprowadzenie przepisów krajowych opartych na nowych dowodach naukowych dotyczących ochrony środowiska naturalnego lub środowiska pracy, ze względu na specyficzny dla tego państwa problem, który pojawił się po przyjęciu środka harmonizującego, notyfikuje ono Komisji projektowane środki oraz podaje powody ich wprowadzenia.

W terminie 6 miesięcy od notyfikacji Komisja zatwierdza lub odrzuca przedmiotowe przepisy krajowe, po sprawdzeniu, czy są one środkiem arbitralnej dyskryminacji lub ukrytym ograniczeniem w handlu między państwami członkowskimi i czy stanowią one przeszkodę w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego. W przypadku braku decyzji Komisji w przewidzianym terminie notyfikowane przepisy krajowe są uważane za zatwierdzone.

e) wynikające z art. 33 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

Rada, po dokonaniu wymaganych konsultacji, ustanawia podstawowe normy ochrony zdrowia pracowników i ludności przed niebezpieczeństwem promieniowania jonizującego. W celu zapewnienia kontroli stopnia harmonizacji państwo członkowskie, przyjmując przepisy w tej dziedzinie, notyfikuje projekty Komisji (notyfikacja wynikająca z art. 33 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej). Komisja w ciągu 3 miesięcy od daty otrzymania projektów kieruje do państw członkowskich ewentualne zalecenia.

f) wynikające bezpośrednio z treści wdrażanego aktu prawa unijnego

Konieczność dokonania notyfikacji w trakcie prac legislacyjnych może również wynikać bezpośrednio z przepisów wdrażanego aktu prawnego. Notyfikacja ta dokonywana jest często na zasadach notyfikacji technicznej, jednakże unijny akt prawny może przewidywać tryb odrębny. Należy mieć na uwadze, że brak notyfikacji może skutkować niemożnością stosowania nienotyfikowanych przepisów krajowych oraz koniecznością powtórzenia procesu legislacyjnego.

⁹ Dotyczy tylko aktów prawnych przyjmowanych przez Sejm.

3. Element zamykający proces transpozycji unijnego aktu prawnego.

Pojęcie notyfikacja używane w kontekście Bazy Notyfikacji Krajowych Środków Wykonawczych oznacza przekazanie krajowych aktów prawnych transponujących dyrektywę/y, mające na celu oficjalne zakończenie jej implementacji – zwana dalej **„notyfikacją w BNKŚW”**

W celu oficjalnego zakończenia implementacji ministerstwo wiodące powinno, niezwłocznie po publikacji krajowego aktu wdrażającego, notyfikować fakt transpozycji w Bazie Notyfikacji Krajowych Środków Wykonawczych lub zamieścić informację o braku konieczności notyfikacji. Podkreślić należy, że w przypadku, gdy dyrektywa transponowana była poprzez uregulowania zawarte zarówno w ustawie, jak i w aktach wykonawczych, to dopiero po notyfikowaniu ustawy, a następnie aktów wykonawczych, notyfikację uznaje się za kompletną.

Brak notyfikacji może skutkować wszczęciem przez Komisję Europejską postępowania w trybie art. 258 TFUE z tytułu naruszenia obowiązków traktatowych.